

Kuvat: www.norden.org

**NORDISKA SAMARBETSNÄTVERK INOM SOCIAL-, HÄLSOVÅRDS- OCH
VÄLFÄRDSSEKTORN**
- resultat av nulägeskartläggningen

Marjo Hannu-Jama

Kompetenscentrum inom det sociala området SONetBOTNIA

Den nordiska specialuppgiften

4/2013

Översättning: Ritva Mertaniemi, THL

Inledning

Enligt Nordiska ministerrådet kan en ökning av nordiskt samarbete i bästa fall hjälpa hela Norden i att möta de samhälleliga utmaningarna. Såväl vårt regeringsprogram som nationella och nordiska institutioner utgår i sina strategier från den nordiska välfärdsmodellen och dess utveckling. Samarbetsnätverken har en central roll i detta som förmedlare av kunskande och information. Genom sin specialuppgift (Statsrådets förordning om kompetenscentrumverksamhet inom det sociala området 4§; Lag om kompetenscentrumverksamhet inom det sociala området 2§, 2 mom.) har kompetenscentret inom det sociala området för de österbottniska landskapen, SONetBOTNIA, redan under många år fungerat som en kanal och verktyg för kunskapsförmedlingen. SONetBotnias uppgift är att förmedla nordisk information och kunskande i hela kompetenscenternätverket och därigenom vidare till kommunerna.

SONetBOTNIA förverkligar sin nordiska specialuppgift med nationell finansiering från SHM. Verksamheten stöds också via avtal med Institutet för hälsa och välfärd (THL) och Vasa stad, vars roll och engagemang i uppgiften och möjliggörandet av den har genom åren varit mycket viktigt. Österbottens förbund har deltagit i finansieringen av den nordiska uppgiften. Dessutom har Vasa sjukvårdsdistrikt erbjudit ändamålsenliga utrymmen och infrastrukturen sedan år 2006. Uppgiften har fysiskt varit belägen i Vasa. Det ovan beskrivna samarbetet har bidragit till att den nordiska expertisen och nyttan har tjänat alla landets (11) kompetenscenter inom det sociala området. I de kommande årens nya service- och utvecklingsstrukturer är permanentandet av den nordiska dialogen och nätverken av största vikt.

Denna enkät rörande nordiska samarbetsnätverk inom välfärdssektorn förverkligades på uppdrag av cheferna för kompetenscentren inom det sociala området. Behovet för utredningen baserar sig på behovet att utveckla och förverkliga SONetBOTNIAs specialuppgift och dess stöd till kompetenscentrens nätverk. Kartläggningen utredde *generellt* social- och hälsovårdssektorns och mera specifikt välfärdssektorns nordiska nätverk, deras omfattning och funktioner. Målsättningen är att kartläggningen skall bidra med en omfattande och mångfacetterad bild av de nordiska samarbetsnätverken. Samtidigt kan man säkra att de nordiska nätverkens betydelse och mervärde kan identifieras. Dessutom ville man utreda vilka faktorer de olika aktörerna identifierar som sådana som hindrar och stöder det nordiska nätverkssamarbetet. En allmän utredning om nätverkens verksamhet bidrar också till att kompetenscenternätverket kan evaluera sin uppgift i att främja och förverkliga det nordiska nätverkssamarbetet i kontexten av ett horisontellt välfärdsarbete.

Kompetenscentret SONetBOTNIA vill tacka det nationella kompetenscenternätverket och andra nätverkskumpaner för deras stöd vid förberedelsen och distribueringen av enkäten. Ett särskilt tack riktas till alla som besvarat enkäten.

Det nordiska samarbetet och syftet med att stärka dess nätverk kulmineras ypperligt i följande svar som plockats från enkäten: "Verksamheten kräver en nationell struktur. Verksamheten bör förankras i den pågående utvecklingen av regionala och nationella hållbara strukturer för forskning och utvecklingsarbete. Verksamheten i Finland bör koordineras. Kunskandet inom den sociala sektorn bör förstärkas och bevaras samtidigt som samarbetet mot hälsovårdssektorn förstärks. Verksamheten bör göras permanent och den bör ha en nationell styrning. Verksamheten bör garanteras tillräckliga och permanenta resurser i Finland och Vasa."

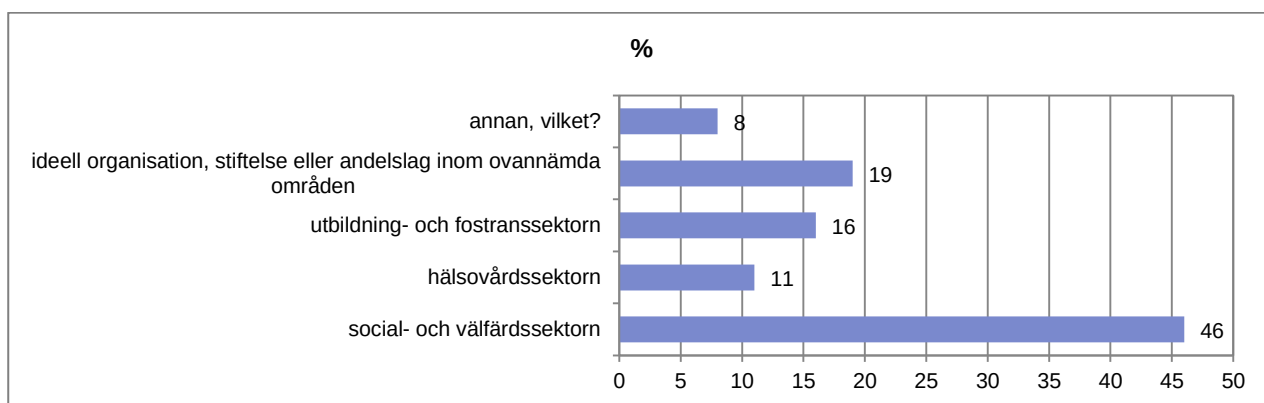
Bakgrund till kartläggningen

Kartläggningen förverkligades som en Webropol-enkät som i främsta hand distribuerades till olika nätverk via kompetenscentren. Detta har i viss mån påverkat kompositionen av de svarandes förvaltningsområde.

På basen av information från nätverken har enkäten mottagits av drygt 200 aktörer inom välfärdssektorn. Nästan hälften av mottagarna har också besvarat enkäten (45%). Enkäten var tvåspråkig (svenska och finska) och besvarades av 92 personer.

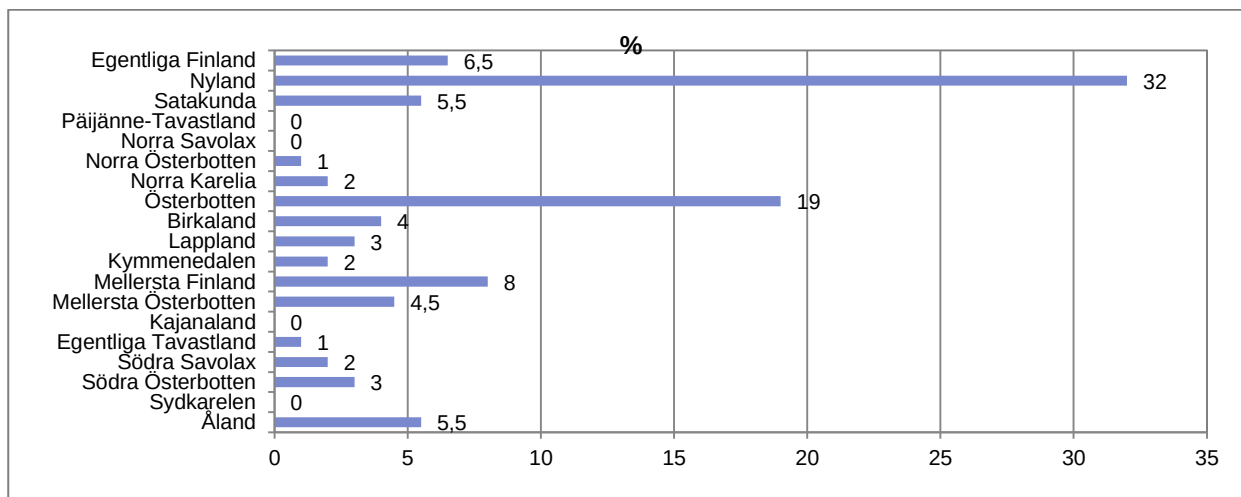
Största delen (46 %) av de svarande var verksamma inom social- och välfärdssektorn eller i föreningar inom denna sektor (19 %). Andelen svarande som var verksamma inom undervisnings- och fostranssektorn (16 %) och hälsovården (11 %) var något lägre såsom framkommer av tabellen nedan.

TABELL 1. Svararens förvaltningsområde

Av de svarande var 71 % finskspråkiga, 27 % svenskspråkiga och resten 2 % pratade finskt teckenspråk eller samiska. De svarandes fördelning mellan olika landskap ger en antydning av den regionala fördelningen av nordiska nätverk. Mest svar kom från Nyland (32 %) och Österbotten (19 %). Andelen svar från Åland, Egentliga Finland, Satakunda och Mellersta Finland var ca 5 % eller något över.

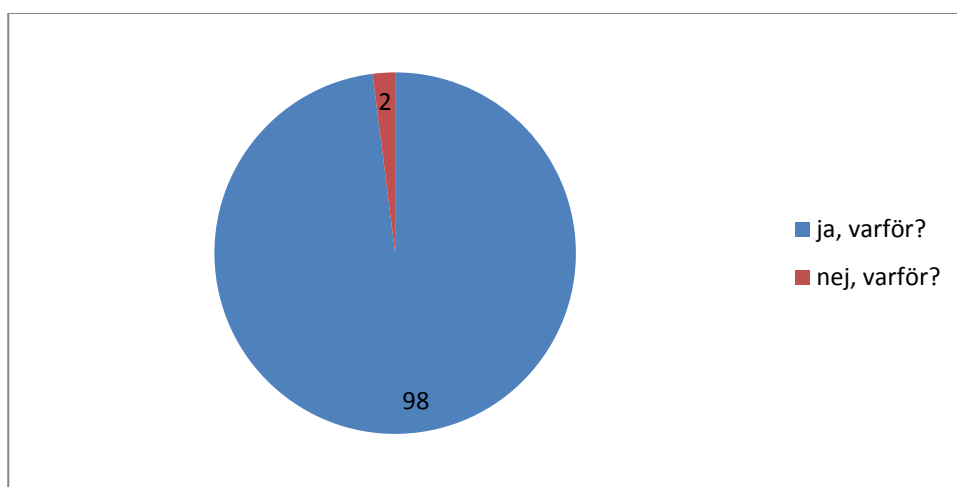
TABELL 2. Svararens landskap

1. Nordiska samarbetsnätverk – typer av nätverk och samarbetets frekvens

I kartläggningen ville man inte utgå från det nordiska samarbetet som en självklarhet, varför man valde att i enkäten fråga om det behövs nordiskt nätverkssamarbete inom olika sektorer. Nedanstående tabell visar de svarandes starka stöd till det nordiska samarbetet. De som besvarade frågan negativt (2 %) identifierade det nordiska samarbetets fördelar men framhöll dess betydelse som en del av allmänt internationellt samarbete.

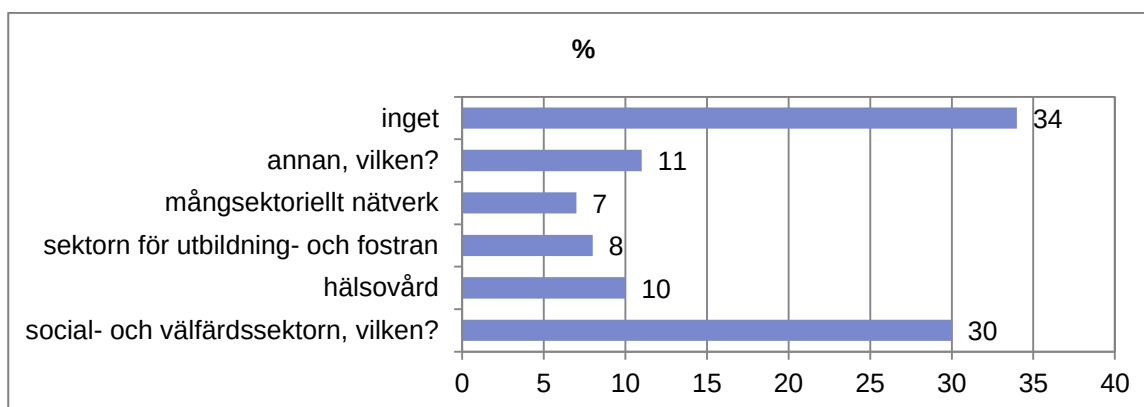
TABELL 3. Behövs det enligt dig nordiska samarbetsnätverk inom din sektor?

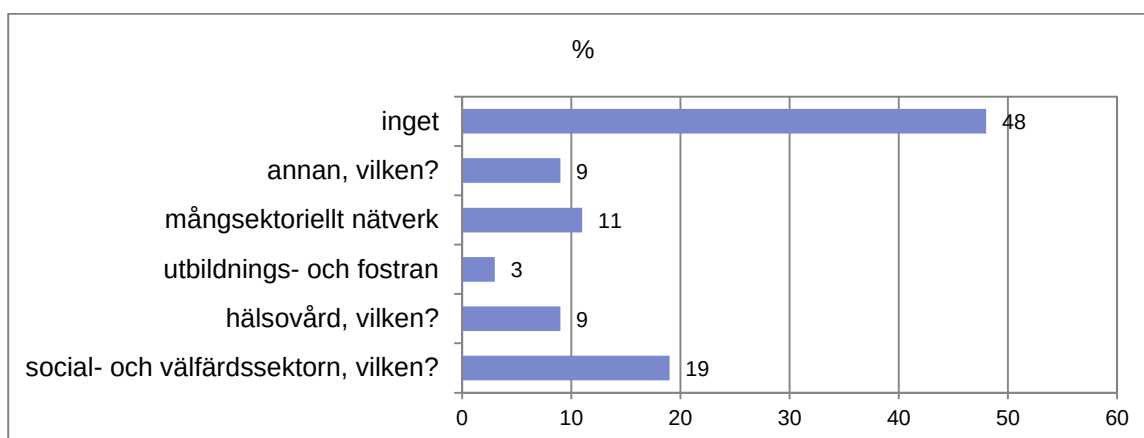
I en öppen fråga om varför det nordiska nätverkssamarbetet behövs, lyftes som de viktigaste motiveringarna välfärdssamhällets liknande värden, strukturer och system, som utgör en fungerande grund för såväl erfarenhetsutbyte, utbyte av information, kunskaps- och god praxis som för forskning och utvecklingsarbete. Särskilt de av de svarande som var verksamma inom undervisnings- och fostranssektorn poängterade betydelsen av nordiska värden, kulturens och språkets betydelse såväl ur ett historiskt som ett framtidsperspektiv i en global kontext. Det nordiska välfärdssamhället med sina värden och verksamhetsmodeller föder ett gemensamt, nordiskt kunskapskapital för välbefinnande. Med detta kan man tillsammans påverka välfärdsutvecklingen i Norden och också mera utbrett i Europa.

Ett syfte med kartläggningen var att utreda vilken typ av nordiska nätverk de finländska aktörerna och organisationerna inom välfärdssektorn hör till. På frågan om till vilket nordiskt nätverk den svarande personligen eller hans/hennes organisation hör, uppgav de flesta att de personligen (48 %) eller deras organisation (34 %) inte hör till något nordiskt nätverk. Aktörer inom social- och välfärdssektorn hörde oftare till nordiska nätverk i egenskap av representant för sin organisation, men mycket mera sällan på basen av personliga intressen (19 %).

TABELL 4. Till hurudana nordiska samarbetsnätverk hör er organisation? Du kan välja flera alternativ.

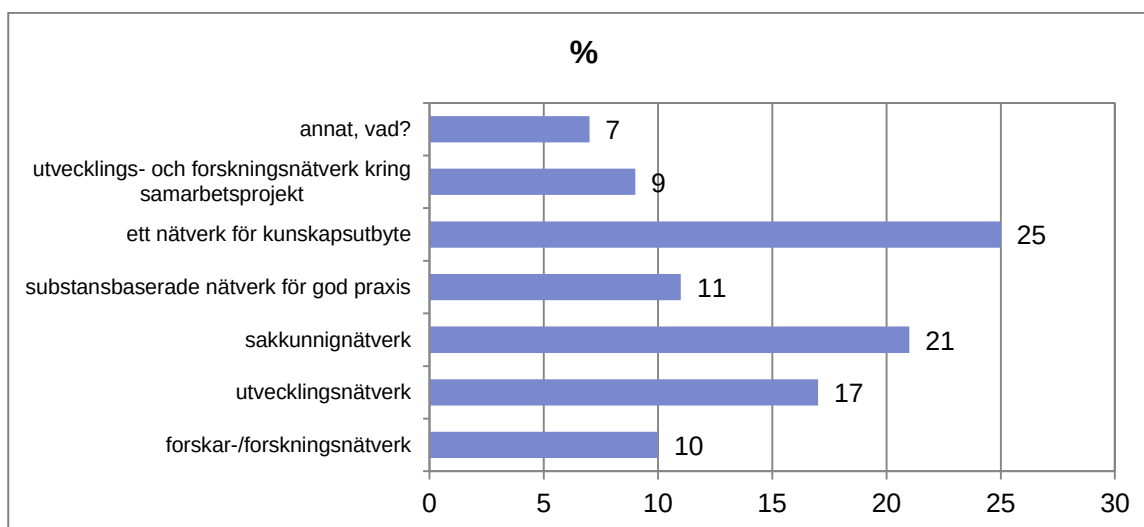
TABELL 5. Till hurudana nordiska samarbetsnätverk hör du personligen? / Du kan välja flera alternativ.

De svarande ombads också att uppge sina medlemsnätverk. På basen av denna fråga kan man se bl.a. föreningarnas aktiva roll i det nordiska samarbetet och mångfalden av nätverkssamarbetet. De svarande namngav nästan 60 olika nätverk, av vilka en tredjedel tydligt var samarbete mellan föreningar. Nätverken bestod av yrkes- och substansrelaterade föreningar, patient- och kundföreningar eller nätverk som formades av den offentliga sektorns utvecklings-, forsknings- och sakkunnignätverk. De stora nordiska instanserna som blev namngivna som nätverk var Nordens välfärdscenter (9), Nordiska Högskolan för Hälsovetenskap (3), NordPlus (2) och Pohjola-Norden (2). Tillhörigheten till nätverken baserade sig oftare på organisationen än personligt aktörsskap. Ett undantag i detta utgjorde de mångsektoriella nätverken, till vilka man något oftare hörde utgående från personligt intresse.

De vanligaste samarbetsnätverken grundade sig på utbyte av kunskap och erfarenheter (25 %) mellan de nordiska kumpanerna. Också expert- och utvecklingsnätverken (21 %) är typiska nätverksformer, vilket också framgår av nedanstående tabell. Andelen av substansrelaterade nätverk som grundar sig på förmedling av god praxis är relativt få trots att man ofta förenar användningen av det nordiska kunnandet uttryckligen till god praxis.

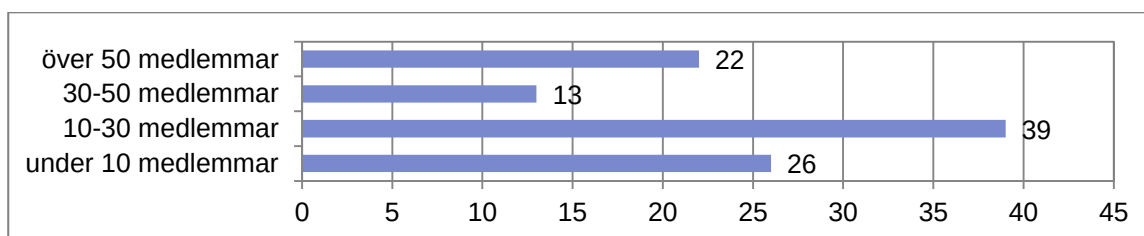
TABELL 6. Vilken typ av nätverk är det frågan om?

Det har också bildats en del nätverk kring forskning och samarbetsnätverk med avsikt att förmedla god praxis. I de öppna frågorna identifierades bl.a. erfarenhetsexpertisen och nätverk som baserar sig på jämförelser av social- och hälsovårdsstatistik samt redan etablerade studentutbytesnätverk som nya nätverksformer.

På basen av svaren i kartläggningen ter sig de nordiska nätverken som tämligen små. De nätverk som de svarande hörde till hade oftast 10-30 medlemmar (39 %). Av de svarande hörde 26 % till nätverk med mindre än 10 medlemmar och 22 % hörde till nätverk med fler än 50 medlemmar.

TABELL 7. Hur många medlemmar finns det i nätverket? (%)

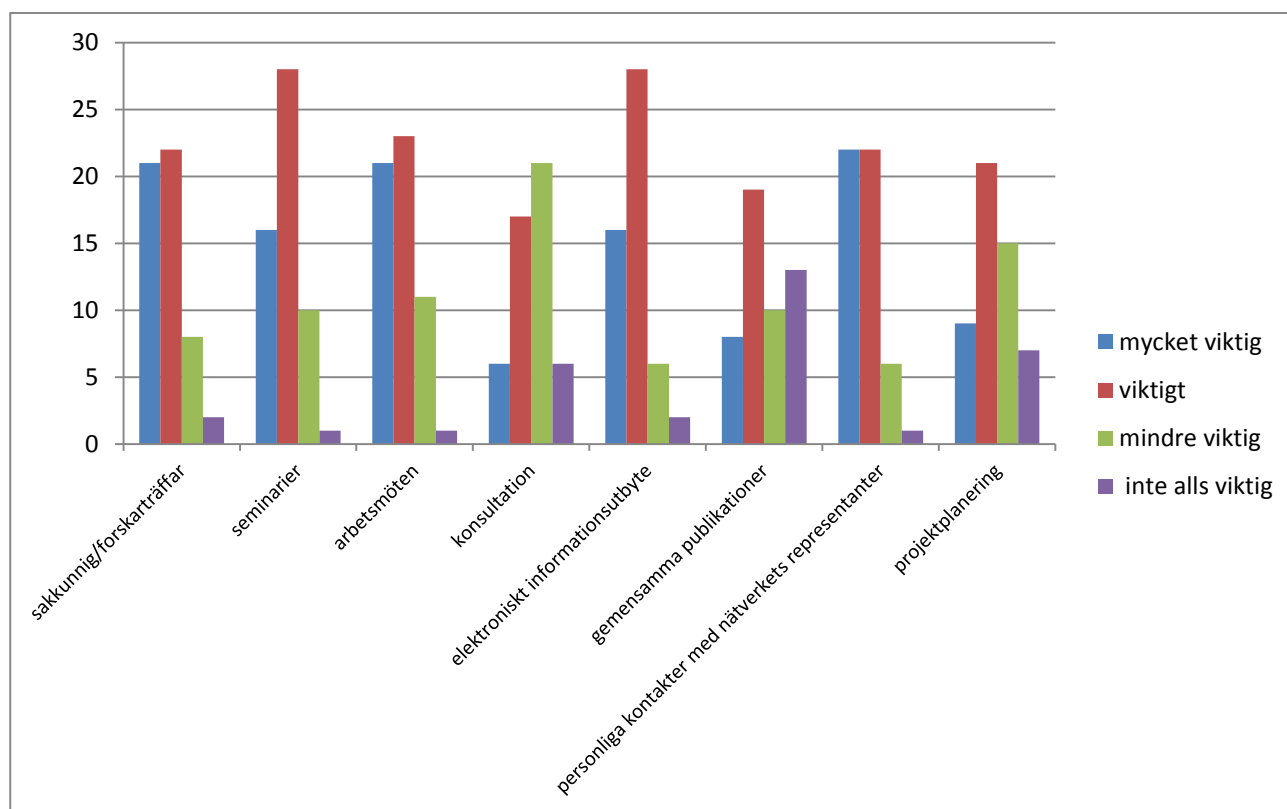
2. Samarbetsformerna för, funktionaliteten och nyttan av de nordiska nätverken

Det finns lite forskning om hur de nordiska nätverken fungerar eller hur frekvent samarbetet är. Å andra sidan är det utmanande att skapa en helhetsbild av nätverken eftersom det saknas en koordination av dem. Denna kartläggning försöker svara mot detta behov genom frågor om hur täckande och fungerande nätverkssamarbetet är.

En klar majoritet av de svarande anser att personliga kontakter, arbetsmöten och sakkunnigmöten är antingen mycket viktiga eller viktiga för upprätthållandet och stärkandet av det nordiska samarbetet. Också seminarier och elektronisk kommunikation upplevdes som fungerande samarbetsformer. Konsultationer,

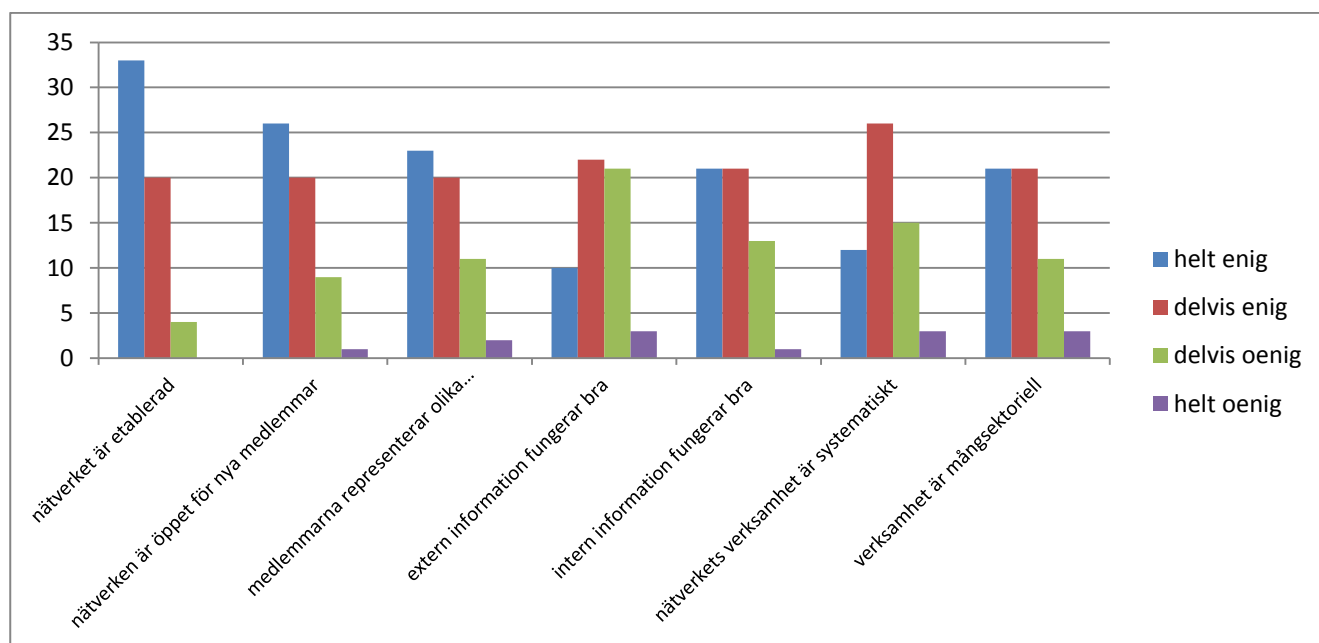
projektplanering eller gemensamma publikationer upplevdes däremot som mindre viktiga eller inte alls viktiga för de svarande.

TABELL 8. Vilka är de viktigaste samarbetsformerna i nätverket?

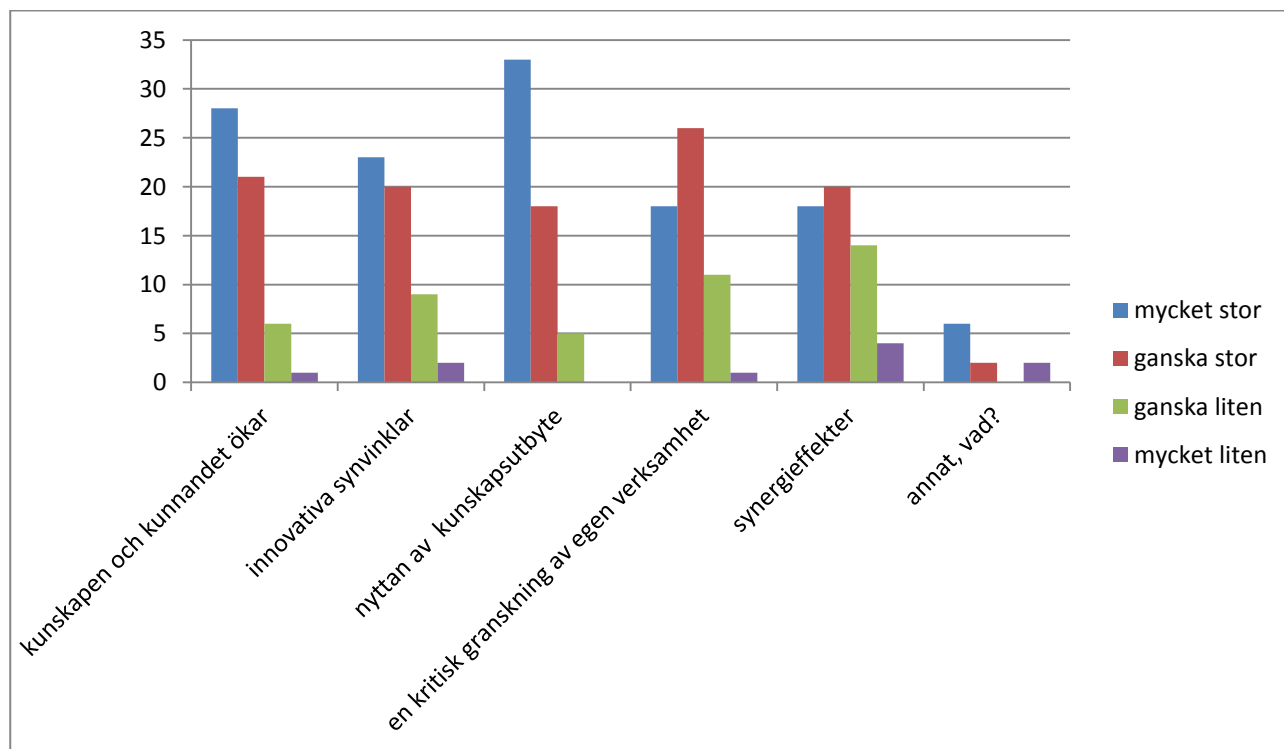
De svarande (60) evaluerade samarbetsnätverkens funktion utgående från sin egen verksamhet och sina egna erfarenheter. Över hälften av de svarande bedömde nätverkssamarbetet som etablerat och de flesta ansåg att nätverken var öppna också för nya medlemmar. Enligt de svarande företrädde nätverksmedlemmarna representativt verksamhetens olika nivåer. Kommunikationen i nätverken verkar utgöra en utmaning, särskilt den externa kommunikationen får kritik. Av de svarande är 24 av 60 av den åsikten att den externa informationen fungerar dåligt eller mycket dåligt. En anmärkningsvärd del av de svarande ställer sig också kritiska till avsaknaden av systematik i nätverken, vilket också framgår av nedanstående tabell.

TABELL 9. Hur anser du att nätverket fungerar?

Nytan av nätverkssamarbetet bedömdes utgående från stärkande av kunskap och kunnande, innovativa synvinklar, erfarenhetsutbyte och synergieffekter enligt följande:

TABELL 10. Bedöm nytan av nätverkssamarbetet.

Den största nytan av nätverkssamarbetet ansågs erfarenhetsutbytet mellan gelikar vara. I den nordiska kontexten ansågs den ge såväl distans som i bästa fall alternativa synvinklar till den egna verksamheten.

3. Utvecklingen av, utmaningarna och tyngdpunktsområden för det nordiska samarbetet

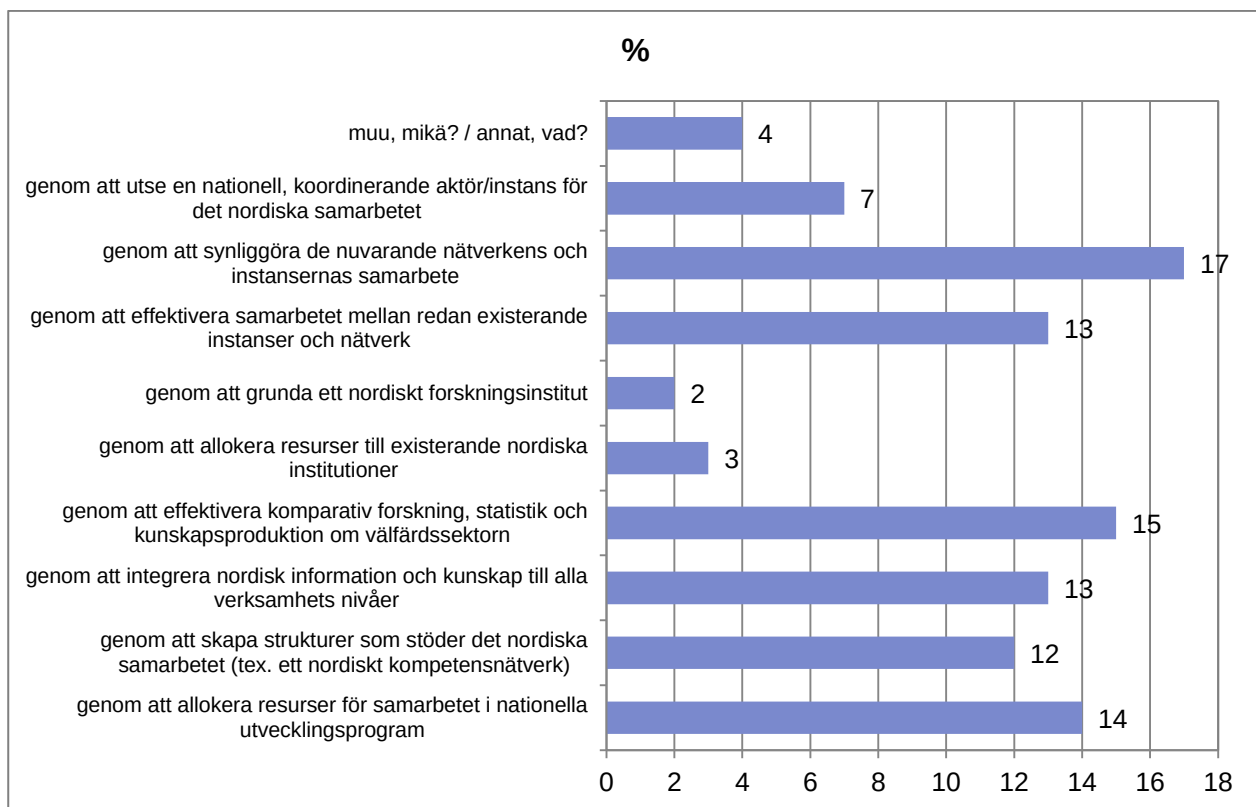
Utvecklingen av det nordiska samarbetet är synnerligen aktuellt just nu i de pågående demografiska, ekonomiska och globala förändringarna i samhället. I kartläggningen om samarbetsnätverk utreddes i vilka frågor och hur det nordiska nätverkssamarbetet borde utvecklas. De svarande ombads också att bedöma vad som hindrar och främjar samarbetet genom att fråga om hur det nordiska nätverksarbetet kunde stödjas och främjas.

I främjandet av samarbetet litade man på befintliga resurser, för 17 % av de svarande ansåg, att det nordiska samarbetet kan bäst främjas genom att synliggöra de existerande nätverken och aktiviteterna. Näst mest (15 %) understödde man komparativ forskning, statistikföring och kunskapsproduktion inom den nordiska välfärdssektorn samt en ökad fokusering på detta område. Som tredje metod (14 %) poängterades att man i nationella utvecklingsprogram bör rikta innehållsliga målsättningar samt ekonomiska resurser till främjandet av det nordiska samarbetet.

Vad beträffar en intensifiering av samarbetet poängterades mera regelbundenhet och systematik i de redan existerande nätverkens samarbete. Som en central främjande faktor såg man att det nordiska samarbetet skulle förankras på alla nivåer så att nyttan skulle mera mångsidigt gagna den vardagliga verksamheten. I de öppna svaren poängterades att de nationella instanserna borde stärka samarbetet med motsvarande nordiska instanser. Som exempel på dylika organisationer nämndes Institutet för hälsa och välfärd (THL) och Kommunförbundet. Som en viktig främjande faktor lyftes en stärkning av det finska språkets status i det nordiska nätverkssamarbetet eftersom man ansåg att en språkligt jämlik delaktighet skapar bättre förutsättningar för utnyttjandet av informationen.

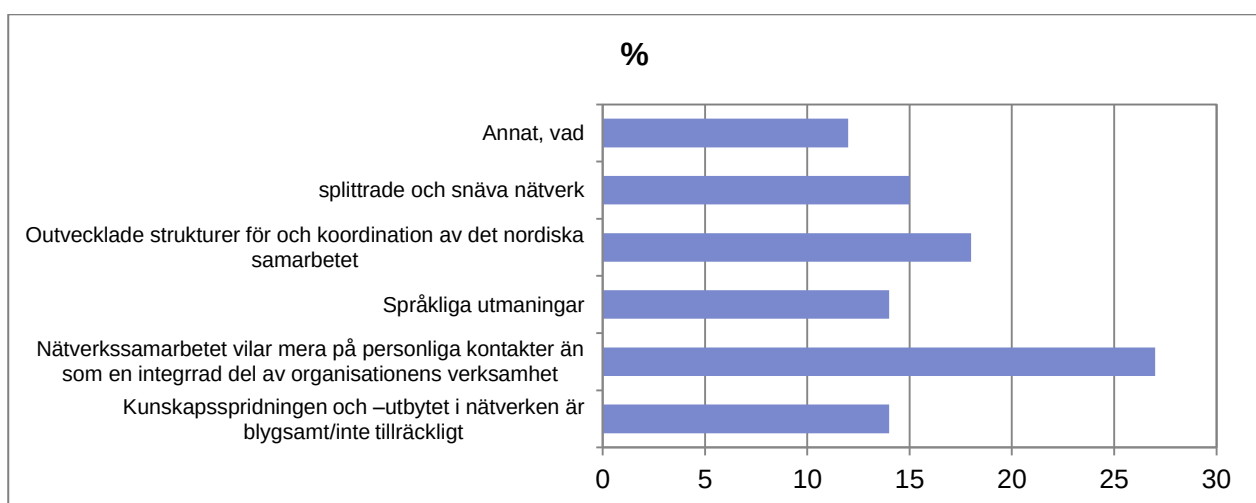
Nedanstående tabell belyser, baserat på de svarandes synpunkter, de faktorer som stöder och främjar det nordiska nätverkssamarbetet.

TABELL 11. Hur kunde det nordiska nätverksarbetet bäst stödjas och främjas?

Förutom de faktorer som främjar samarbetet ombads de svarande också att identifiera hinder för samarbetet. I svarsalternativen på denna fråga beaktades de typiska utmaningarna för nätverkssamarbete såsom nätverkens struktur och bristande koordination, det splittrade nätverksfältet och utmaningar med informationsspridningen samt i den nordiska kontexten de identifierade språkliga utmaningarna.

TABELL 12. Vilka hinder finns det för det nordiska nätverkssamarbetet enligt dig?

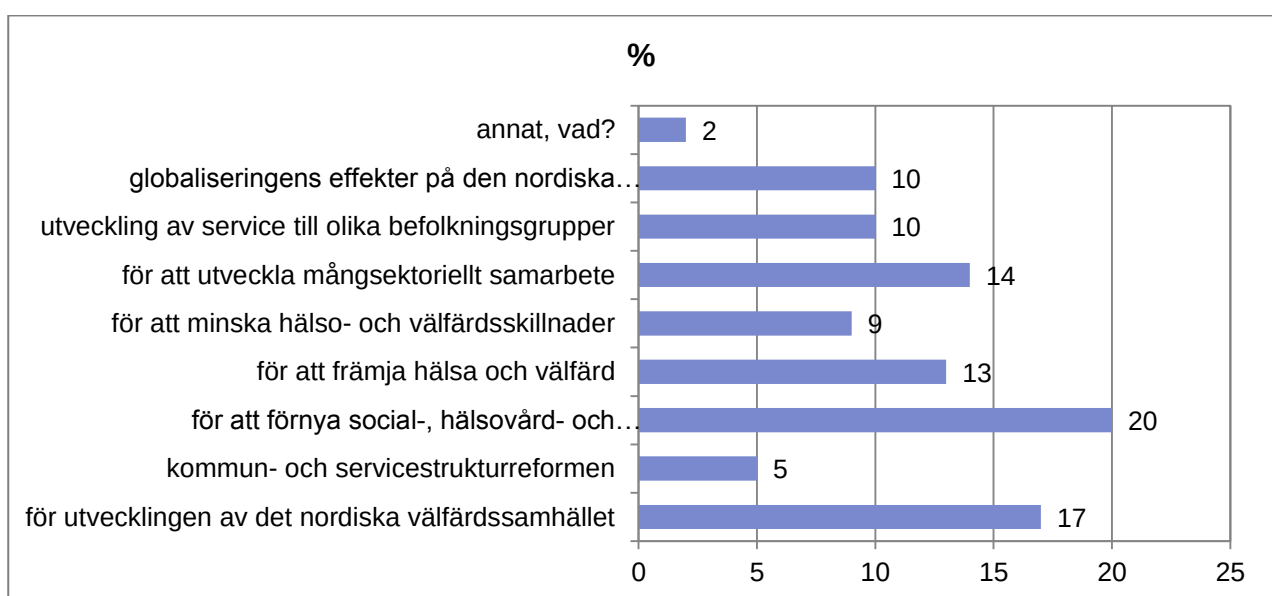
Som det största hindret för nätverkssamarbete (27 %) bedömdes verksamhetens fokusering mera på personliga kontakter än som en integrerad del av organisationens verksamhet. Detta trots de tidigare resultaten som visade att den största delen av nätverken baserar sig medlemskap genom representation av organisationen. Resultatet väcker frågan om vilka faktorer påverkar denna uppfattning och vad berättar det om?

Enligt de svarande försvåras samarbetet i de nordiska nätverken av outvecklade samarbetsstrukturer och bristande koordination samt av splittringen och snävheten i nätverken. I de öppna svaren uppgavs bristen på kunskap om nätverken och deras verksamhet som en faktor som hindrade samarbete. Dessutom upplevde man att samarbetet försvåras av bristande konkreta resurser – såväl tid som pengar – som krävs för att upprätthålla och stärka nätverken. I vissa fall förhindras samarbetet av att man inte identifierar nyttan av det nordiska samarbetet.

En utmaning för det nordiska nätverkssamarbetet i framtiden är uttryckligen att hitta gemensamma, mera omfattande utvecklingshelheter, som förenar verksamheten och synergierna av flera nätverk. Med frågan om inom vilka verksamhetsområden det nordiska nätverkssamarbetet borde stärkas i framtiden sökte man svar på detta fenomen. Som det viktigaste utvecklings- och tyngdpunktsområdet för samarbetet (22 %) nämndes förnyandet av social-, hälsovårds- och välfärdstjänsterna. Av de svarande bedömde 17 % att utvecklingen av det nordiska välfärdssamhället kommer i framtiden att vara ett centralt område som förutsätter nordiskt nätverkssamarbete. Som det tredje tyngdpunktsområdet (14 %) för det nordiska nätverkssamarbetet är det mångprofessionella samarbetet.

Som ett viktigt element för stärkandet av nätverkssamarbetet identifierades i de öppna svaren det fortsättningssvis synnerligen aktuella utvecklingsområdet, dvs spridningen och användningen av effektiv och evidensbaserad god praxis samt stöd till implementeringen av dessa. Ett annat viktigt verksamhetsområde i framtiden var enligt de svarande en komparativ kunskapsproduktion om välfärden, hälsan och funktionaliteten av servicen.

TABELL 13. Inom vilka verksamhetsområden anser du, att det nordiska nätverkssamarbetet bör stärkas under kommande åren?

Den nordiska nyttan betyder i allmänhet spridningen av god praxis och goda verksamhetsmodeller samt effektfulla metoder, men också viktiga samhälleliga, innovativa öppningar på policynivå. Ett centralt mål för de nordiska samarbetsnätverken är ju att sprida information och kunnande. De svarande ombads bedöma hur väl detta mål har hittills förverkligats på allmän nivå med stöd av det nordiska nätverkssamarbetet. Sammanlagt svarade 63 personer på denna fråga. Av dessa var 26 av den åsikten att man lyckats väl eller måttligt i det nordiska nätverksarbetet med dess målsättning med hänseende till de tillbudsvarande resurserna. Av de svarande upplevde 16 att man lyckats dåligt eller nöjaktigt i verksamheten med hänseende till spridning av information. Bland de svarande fanns också de (9) som inte kunde eller upplevde sig ha tillräckligt kunnande för att bedöma hur verksamheten lyckats.

Informationsspridningen i enskilda nätverk, inom nätverket och utåt till intressegrupper fungerade enligt de svarande väl. Däremot uppfattades en mera omfattande informationsspridning som obetydlig. Detta medförde enligt de svarande det, att verksamheten blir osynlig för den stora allmänheten och bygger därför på den enskilda aktörens aktivitet i kunskapssökningen. Projektbaserade nätverk uppfattades dock ha lyckats med informationsspridningen. En enkel tillgång till information eller avsaknaden av denna tillgång var ett genomgående och återkommande tema i de öppna svaren.

Många upplevde att det är svårt att hitta information samlat om nordisk god praxis och flera svarande frågade var information om god praxis och forskning publiceras? Till samma fenomen härrör sig de svarandes krav på synliggörandet av nätverken. Som utmaningar för nätverken nämndes informationsspridningen och snävheten av verksamheten i nätverken liksom också splittringen och tillfälligheten av verksamheten. För ett fungerande nätverkssamarbete, orsakar de ovannämnda centrala strukturella svagheter huvudsakligen det, att de möjligheter som det nordiska samarbetet erbjuder blir – trots aktörernas starka vilja och intresse – delvis outnyttjade. På basen av svaren identifierades om en del av denna problematik verksamhetens avstånd från såväl kommunerna, praxisen på fältet och som den professionellas vardag.

4. Kompetenscentren inom det sociala området – och deras roll i och uppgifter för att stärka det nordiska samarbetet.

I enkäten ombads de svarande bedöma kompetenscentren inom det sociala områdets roll och uppgifter för att stärka och befästa det nordiska kunnandet under åren 2013-2015. Sammanlagt 60 personer besvarade denna öppna fråga. På basen av endel svar (11) kan man konstatera, att alla inte kände till eller identifierade kompetenscenternätverkets verksamhet tillräckligt bra för att kunna ta ställning i denna fråga.

Bland svaren fanns några allmänna kommentarer om kompetenscentrens verksamhet och framtid. I dessa svar poängterades kompetenscentrens uppgift främst att trygga det nordiska välfärdssamhället genom att utveckla social- och hälsovårdssektorn. Man efterlyste också kompetenscentrens roll som samhällelig påverkare och ställningstagare samt i uppgiften att synliggöra välfärdssektorns aktuella frågor. Dessutom efterlystes en större öppenhet och ett starkare samarbete med hälsovårdssektorn. I svaren diskuterades i viss utsträckning också kompetenscentrens framtid i Finland och den sociala sektorns isolering i relation till välfärdskunnandets och –kunskapens mångfald och horisontalitet. I detta sammanflätas behovet av att intensifiera samarbetet mellan och skapa strukturer för forskning, utbildning, utvecklingsarbete och praktik som ett av kompetenscentrens utmaningar. I ett av svaren ställdes frågan om man inte borde föra

diskussioner med olika samarbetspartners om kompetenscentrens roll och uppgifter i utvecklingen av välfärdssektorn generellt och i ett nordiskt perspektiv?

Svaren på frågan om stärkandet av det nordiska nätverkssamarbetet fördelade sig enligt följande teman:

1. Informationsspridning och synlighet – den största utmaningen för nordiska nätverk?

En anmärkningsvärd del av svaren rörde förbättrandet av informationen och synliggörandet av det nordiska kunnandet samt en mera effektiv informationsspridning. Detta härrör sig till det att kompetenscentrens roll definieras långt utgående från det nordiska kunnandet och distributionen av god praxis. Enligt de svarande förmedlas i dagens läge inte informationen i tillräckligt stor utsträckning till samarbetsnätverken eller direkt till kommunerna. Förutom förmedlingen av den nordiska informationen, önskade man sig överlag att kompetenscenternätverket också skulle stöda implementeringen av god praxis samt att de skulle ta initiativ till att samla och bygga upp samarbetsnätverk kring den här typen av utvecklingsverksamhet. Å andra sidan fästes uppmärksamhet på upprätthållandet och vårdandet av redan skapade nätverk för att trygga samarbetets fortsättning. Dessutom önskade man att kompetenscentren skulle ta en starkare och synligare roll i att föra fram den nordiska välfärdsmodellen såväl i media som i den samhälleliga diskussionen samt i de nu aktuella förnyelseprocesserna av kommun- och servicestrukturen och dess lösningar och implementering.

För att vidare utveckla det nordiska nätverkssamarbetet önskade man av kompetenscentren överlag och av SONetBOTNIA i synnerhet, med dess nationella nordiska specialuppgift, en mera effektiv och systematisk spridning och förankring av informationen till de olika kompetenscentrens regioner. I samband med detta önskade man att särskilt SONetBOTNIA skulle ta en starkare roll i att öka det nordiska samarbetet överlag och i synnerhet i finskspråkiga regioner. SONetBOTNIA har i sin verksamhetsplan och genom diskussioner med Institutet för hälsa och välfärd (THL) uttryckt sitt intresse för att stärka förankringen av det nordiska kunnandet i nätverken genom att utnyttja samarbetet med det nationella utvecklingsarbetet i enheterna för bashälsovården. Detta skulle erbjuda en möjlighet att utnyttja nordiskt kunnande när man bygger en helare social- och hälsovårdsservice i Finland.

Som praktiska utvecklingsidéer föreslogs bl.a. ett för alla kompetenscenter gemensamt elektroniskt informationsbrev eller ett gemensamt nordiskt forum, där man temavis kunde presentera aktuell nordisk kunskap, kunnande och forskning. Såväl samarbetsnätverken och det nordiska kunnandet som en innovativ forskning ansågs fungera bäst genom seminarier och samarbetsmöten med syfte att konkret stöda samarbetet och eventuellt söka gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt.

2. Kompetenscenternätverket och koordinationen av det nordiska nätverkssamarbetet

Förutom förmedlingen av information önskade man också att kompetenscentren hade en bredare och mera omfattande koordinerande roll för nätverksarbetet och samarbetet. Kompetenscentren kunde genom ett öppet, interaktivt forum aktivera nordiskt nätverkssamarbete och gemensamma utvecklings- och forskningsprojekt samt samlat förmedla information om potentiella samarbetspartners, om redan existerande nätverk och om olika finansieringsmöjligheter. På detta sätt kunde kompetenscenternätverket tjäna utvecklingsbehoven på området – genom att bilda nätverk och förena ett splittrat fält av nätverk och verksamheter.

I vissa öppna svar poängterades behovet av att stärka kompetenscentrens nätverksverksamhet inom den sociala sektorn och också stärka nätverkssamarbetet med hälsovårdssektorn för att sprida god och fungerande praxis. Det behövs ett mångsektoriellt nätverkssamarbete såväl på nationell som på nordisk nivå. Såväl av kompetenscentren som av THL önskade man ett ökat samarbete med motsvarande nordiska instanser och nätverk.

3. Den nordiska verksamhetens organisering och etablering

Enligt de svarande behövs en långsiktig planering för utvecklingen av det nordiska nätverkssamarbetet. Det i enkäten angivna två-årsperspektivet upplevdes för kort för att utveckla och verkställa verksamheten. För kompetenscentrens del föreslogs en profilering i det nordiska utvecklingsarbetet för att öka synligheten och volymen av den sociala sektorn. I svaren poängterades att koordineringen av den nordiska verksamheten kräver ett nära samarbete mellan kompetenscentren, Kommunförbundet och THL. För att maximera nyttan poängterades också den nordiska verksamhetens samband till nationella utvecklingsprogram och strategier.

För en fortlöpande verksamhet och för den regionala och nationella nytta man kan få av det behövs permanenta resurser och finansiering. Som en central åtgärd föreslogs att man på nationell nivå kommer överens om den nordiska uppgiftens beständighet, resursering, innehåll och koordinering genom en långtidsplan.

5. De nordiska samarbetsnätverken inom välfärdssektorn –allmänna slutsatser

Förändringarna i de nordiska välfärdssamhällena medför utmaningar som är starkt förankrade till social- och välfärdssektorn och en kunskapsoptimering inom denna sektor genom nordiskt nätverkssamarbete. Trots att de nordiska länderna klarat sig relativt sett bra i den ekonomiska recensionen är välfärdens utmaningar i dagens läge omfattande. För att utveckla välfärdssektorn kan de nordiska samarbetsnätverken för sin del fungera som förmedlare av information och kunnande, som ett stöd till implementeringen av en helare och mera effektiv servicehelhet och som en arena för innovationer såväl i kommunernas vardagspraxis som i forskning och utveckling av densamma.

För att få de nordiska samarbetsnätverken inom välfärdssektorn att fungera och för att mera effektivt kunna utnyttja dess nytta behövs en bättre koordination av och strukturella lösningar för verksamheten. Det nordiska nätverkssamarbetet behöver klara tyngdpunktsområden och konkreta utvecklingsmål som är knutna till de aktuella samhälleliga behoven som samlar och förenar nätverken. Dessutom behövs aktörernas målinriktade avtalsbaserade engagemang för att garantera användningen av den nordiska nyttan, ett omfattande och mångsektoriellt samarbete samt gemensamt överenskomna tillvägagångssätt för en mera effektiv informationsspridning och tillämpning.

En långsiktig nationell resursering och nätverkens strategiska utveckling på nordisk nivå utgör väsentliga faktorer för det nordiska nätverkssamarbetet som förverkligas av kompetenscentren inom det sociala området. För att nätverken skall bli bestående, mera systematiska i sin verksamhet och starkare som ett stöd för kommunernas välfärdsarbete i vardagen, behövs en omorganisering av redan existerande nätverk

samt ett mera dialogiskt förfaringssätt. I det lyckas man bäst genom att fördjupa samarbetet mellan kompetenscentren, Kommunförbundet och THL samt genom att stärka nätverkssamarbetet med redan existerande ordiska instanser (NVC, NHV) och deras nätverk.

Förenat med enkäten om de nordiska nätverken inom välfärdssektorn kan man sammanfatta det ovanstående till tre konkreta utvecklingsförslag:

1. Det nordiska nätverksarbetet intensifieras med de tillbudsvarande resurserna t.ex genom att tillsammans med Nordens Välfärdscenter (NCV) och Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap (NHV) utreda kompetenscentrens intresse av att öka samarbetet mellan de nordiska länderna
2. Kompetenscentren inom det sociala områdets nätverk tillsammans med SoNETBOTNIA gör årligen en gemensam verksamhetsplan om tyngdpunkterna för den nordiska verksamheten och förbinder sig till att göra en implementeringsplan till stöd för detta i samarbete med bl.a. Kommunförbundet och THL.
3. Delegationen för kompetenscentren inom det sociala området tillsammans med kompetenscentrens ledning och THL utreder en permanentering av den nordiska verksamheten samt gör upp en strategisk långtidsplan med resursering för verksamheten.

De ovannämnda synpunkterna stärker engagemanget i den nordiska verksamheten och skapar ett mera systematiskt tillvägagångssätt som stöder en struktur, med vars hjälp man tillsammans med centrala samarbetsaktörer mera effektivt och planerat kan ta det nordiska kunnandet i bruk.